

POLSKI ZWIĄZEK JEŹDZIECKI

PRZEPISY KONKURENCJI
F
SPORTOWE RAJDY KONNE

wyd. 2023

Zatwierdzone uchwałą Zarządu nr U/3608/03/Z/2023
obowiązują od dnia 1.03.2023

SPIS TREŚCI

<u>ROZDZIAŁ I ZAWODY W SPORTOWYCH RAJDACH KONNYCH</u>	7
<u>Artykuł 1 POSTANOWIENIA OGÓLNE</u>	7
<u>Artykuł 2 TRASA</u>	8
<u>Artykuł 3 OZNAKOWANIE TRASY</u>	9
<u>Artykuł 4 PRZESZKODY</u>	10
<u>Artykuł 5 MODYFIKACJA TRASY</u>	10
<u>Artykuł 6 ZASADY STARTU</u>	11
<u>Artykuł 7 CZAS PRZEJAZDU</u>	11
<u>Artykuł 8 POMIAR CZASU</u>	12
<u>Artykuł 9 PROPOZYCJE ZAWODÓW</u>	12
<u>Artykuł 10 WYPRZEDZANIE ZAWODNIKÓW MAJĄCYCH TRUDNOŚCI NA PRZESZKODZIE LUB NA TRASIE</u>	13
<u>Artykuł 11 ZAWODNICY WYELIMINOWANI/ZDYSKWALIFIKOWANI</u>	13
<u>Artykuł 12 POMOC NA TRASIE</u>	13
<u>Artykuł 13 POMOC NIEDOZWOLONA</u>	14
<u>Artykuł 14 UBIÓR ZAWODNIKA</u>	14
<u>Artykuł 15 RZĄD I SPRZĘT JEŹDZIECKI</u>	14
<u>Artykuł 16 OKRUCIEŃSTWO WOBEC KONI</u>	15
<u>Artykuł 17 WAGA</u>	15
<u>Artykuł 18 KLASYFIKACJA</u>	15
<u>Artykuł 19 WYKAZ PRZEWINIEŃ I SANKCJI</u>	18
<u>ROZDZIAŁ II OSOBY OFICJALNE NA ZAWODACH RAJDOWYCH</u>	21
<u>Artykuł 1 OBSADY OSÓB OFICJALNYCH NA ZAWODACH</u>	21
<u>Artykuł 2 OBOWIĄZKI OSÓB OFICJALNYCH</u>	21
<u>ROZDZIAŁ III BRAMKA WETERYNARYJNA</u>	23
<u>Artykuł 1 BRAMKA WETERYNARYJNA</u>	23
<u>Artykuł 2 ZADANIA OSÓB OFICJALNYCH NA BRAMCE WETERYNARYJNEJ</u> 23	

<u>ROZDZIAŁ IV PRZEGLĄDY ,BADANIA, KONTROLA STANU ZDROWIA KONI</u>	25
<u>Artykuł 1 KONTROLA WETERYNARYJNA</u>	25
<u>Artykuł 2 PRZEGLĄDY I BADANIA KONI</u>	28
<u>Artykuł 3 NAGRODA „BEST CONDITION”</u>	30
<u>Artykuł 4 LECZENIE KONI PODCZAS ZAWODÓW</u>	31
<u>ROZDZIAŁ V NAGRODY I CEREMONIA WRĘCZENIA NAGRÓD</u>	31
<u>Artykuł 1 NAGRODY</u>	31
<u>Artykuł 2 CEREMONIA WRĘCZENIA NAGRÓD</u>	31
<u>ROZDZIAŁ VI DEFINICJA ZAWODÓW KRAJOWYCH</u>	31

KODEKS POSTĘPOWANIA ZGODNEGO Z DOBREM KONIA

Polski Związek Jeździecki prosi wszystkie osoby zaangażowane w jakikolwiek sposób w sporty konne, o przestrzeganie poniżej przedstawionego kodeksu oraz zasady, że dobro konia jest najważniejsze. Dobro konia musi być zawsze i wszędzie uwzględniane w sportach konnych i nie może być podporządkowane współzawodnictwu sportowemu ani innym celom np. komercyjnym

1. Na wszystkich etapach treningu i przygotowań konia do startów, dobrostan konia musi stać ponad wszelkimi innymi wymaganiami. Dotyczy to stałej opieki, metod treningu, starannego obrzędku, kucia oraz transportu.
  - a) Warunki stajenne, żywienie i trening muszą być zgodne z zasadami prawidłowego postępowania z koniem oraz nie mogą zaburzać jego dobrostanu. Niedopuszczalne jest postępowanie, które może powodować cierpienie fizyczne lub psychiczne konia podczas zawodów lub poza nimi.
  - b) Konie mogą być trenowane w sposób, który odpowiada ich możliwościom fizycznym i poziomowi dojrzałości psychicznej. Nie mogą być poddawane żadnym metodom szkoleniowym, które są brutalne, powodują strach, lub do których konie nie zostały odpowiednio przygotowane.
  - c) Dbłość o kopyta i kucie musi spełniać wysokie standardy.
  - d) Sprzęt jeździecki musi być tak zaprojektowany i dopasowany, aby uniknąć ryzyka uszkodzenia ciała.
  - e) Podczas transportu konie muszą być w pełni zabezpieczone przed urazami i innymi zagrożeniami zdrowia. Pojazd musi być bezpieczny, dobrze wentylowany, utrzymany w wysokim standardzie technicznym, regularnie dezynfekowany i prowadzony przez kompetentnych kierowców. Fachowa obsługa musi być zawsze gotowa do zaopiekowania się koniem.
  - f) Wszystkie transporty koni muszą być starannie zaplanowane. Muszą być uwzględnione regularne przerwy na odpoczynek z dostępem do pożywienia i wody.
2. Konie i jeźdźcy muszą być zdrowi, kompetentni i wytrenowani, zanim wezmą udział w zawodach. Dotyczy to także stosowanych leków, środków medycznych oraz zabiegów chirurgicznych zagrażających dobrostanowi konia lub ciąży klaczy, oraz przypadków nadużywania pomocy medycznej.

- a) Tylko właściwie przygotowane konie i zawodnicy o potwierdzonych umiejętnościach mogą brać udział w zawodach.
  - b) Żaden koń wykazujący oznaki choroby, kulawizny lub innych znaczących dolegliwości, czy wcześniej występujących zaburzeń nie może zostać dopuszczony do startu lub kontynuować udziału w zawodach, jeżeli będzie to zagrażało dobrostanowi konia. W przypadku wątpliwości należy zwrócić się po opinię do lekarza weterynarii.
  - c) Stosowanie środków dopingujących i niedozwolonych leków jest poważnym nadużyciem dobrostanu konia i jest niedopuszczalne.
  - d) Po leczeniu weterynaryjnym należy zapewnić koniowi wystarczająco długi czas na pełny powrót do zdrowia przed ponownym udziałem w zawodach.
  - e) Nie są dozwolone jakiegokolwiek zabiegi chirurgiczne, które zagrażają dobrostanowi konia lub bezpieczeństwu innych koni lub zawodników uczestniczących w zawodach.
  - f) Klacze ciężarne po upływie czwartego miesiąca ciąży ani klacze ze źrebkiem nie mogą startować w zawodach.
  - g) Nie będzie akceptowane okrucieństwo wobec konia przy użyciu naturalnych pomocy jeździeckich lub pomocy dodatkowych (np. bat, ostrogi, itp.).
3. Udział w zawodach nie może naruszać dobrostanu konia. Należy zwracać szczególną uwagę na teren zawodów, stan techniczny podłoża, warunki stajenne i atmosferyczne, kondycję koni i ich bezpieczeństwo, także podczas podróży powrotnej z zawodów.
- a) Konie mogą być trenowane i startować wyłącznie na odpowiedniej i bezpiecznej podłożu. Wszystkie nawierzchnie, po których konie chodzą, trenują lub rywalizują muszą być zaprojektowane i utrzymane tak, aby ograniczyć czynniki mogące prowadzić do kontuzji. Należy zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie, skład i utrzymanie nawierzchni.
  - b) Wszystkie przeszkody muszą być zaprojektowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo konia.
  - c) Zawody nie mogą być rozgrywane w ekstremalnych warunkach pogodowych, jeśli może być zagrożony dobrostan lub bezpieczeństwo koni. Należy zapewnić środki niezbędne do szybkiego schłodzenia koni zaraz po zakończeniu przejazdu.
  - d) Stajnie muszą być bezpieczne, higieniczne, komfortowe, dobrze wentylowane i o wystarczających wymiarach dla typu i usposobienia konia. Zawsze musi być dostępna czysta, dobrej jakości i odpowiednia pasza oraz ściółka, świeża woda do picia i woda gospodarcza.

- e) Po zawodach koń musi być w dobrej kondycji przed podróżą powrotną.
4. Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom staranną opiekę po zakończeniu zawodów, a także humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej. Dotyczy to właściwej opieki weterynaryjnej, leczenia obrażeń odniesionych na zawodach, spokojnej starości, ewentualnie eutanazji.
- a) Na terenie zawodów zawsze musi być dostępna opieka weterynaryjna.
  - b) Jeśli koń jest kontuzjowany lub przemęczony podczas zawodów, to jeździec musi zaprzestać jazdy, a lekarz weterynarii musi zbadać konia.
  - c) W razie konieczności koń powinien zostać przetransportowany ambulansem do najbliższej, odpowiedniej kliniki w celu dalszego diagnozowania i leczenia. Kontuzjowane konie muszą przed transportem otrzymać właściwą wspomagającą pomoc lekarsko-weterynaryjną.
  - d) Przypadki urazów koni podczas zawodów powinny być monitorowane. Jakość podłoża, częstość konkursów i jakiegokolwiek inne czynniki ryzyka powinny być dokładnie analizowane, aby wskazać sposób minimalizowania ryzyka występowania urazów.
  - e) Jeśli urazy są bardzo poważne, z humanitarnych powodów i jedynie w celu zmniejszenia cierpienia, koń może zostać poddany eutanazji przez lekarza weterynarii, tak szybko, jak to możliwe.
Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom godne i humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej.
5. Polski Związek Jeździecki usilnie zachęca wszystkie osoby działające w jeździectwie do stałego podnoszenia swojej wiedzy oraz umiejętności dotyczących wszelkich aspektów współpracy z koniem.

PREAMBUŁA

Aktualnie prezentowane przepisy Konkurencji Sportowe Rajdy Konne są dziesiątą edycją, która wchodzi w życie od 2023 roku. Od tej chwili tracą moc wszystkie inne wcześniej wydane przepisy dotyczące tego samego zagadnienia (inne wydania i wszystkie inne oficjalne dokumenty) Mimo że niniejsze wydanie zawiera szczegółowe przepisy dotyczące Sportowych Rajdów Konnych to jednak musi być stosowane razem ze Statutem, Przepisami Ogólnym i, Przepisami Weterynaryjnymi. Nie wszystkie możliwe sytuacje mogą być przewidziane w tych Przepisach. W nieprzewidzianych, nadzwyczajnych okolicznościach obowiązkiem Komisji Sędziowskiej i Weterynaryjnej jest podjęcie decyzji w duchu sportowym, możliwie najbliższej intencji prezentowanych w tym wydaniu Przepisów. Jeśli zajdzie taka potrzeba należy posłużyć się wykładnią przepisów FEI dla dyscypliny Endurance (Sportowych Rajdów Konnych).

ROZDZIAŁ I ZAWODY W SPORTOWYCH RAJDACH KONNYCH

Artykuł 1 POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Sportowe Rajdy Konne są zawodami jeździeckimi mającymi na celu sprawdzenie szybkości i wytrzymałości konia. Aby osiągnąć sukces na zawodach, jeździec musi posiadać wyczucie tempa oraz umiejętność sprawnego i bezpiecznego prowadzenia konia w terenie. W Sportowych Rajdach Konnych za „konie” uważa się każdego przedstawiciela rodzaju Equus.

2. Start w zawodach konkurencji Sportowe Rajdy Konne jest testem umiejętności jeździeckich w bezpiecznym wykorzystaniu możliwości i wydolności konia podczas rajdu, w zmaganiach z trasą, dystansem, klimatem, terenem i czasem. Na Delegacie Technicznym, Komisji Sędziowskiej, komisarzach, Komisji Weterynaryjnej, szefie ekipy, lekarzu weterynarii ekipy, luzakach a w szczególności na zawodniku spoczywa odpowiedzialność za zapewnienie zdrowia i dobrostanu koni, poprzez właściwe wykorzystanie ich możliwości i troskliwe traktowanie. Komisja Weterynaryjna pełni absolutną kontrolę nad wszelkimi sprawami dotyczącymi zdrowia, bezpieczeństwa i dobrostanu koni.

3. Trasa składają się z kilku odcinków. Żaden z nich nie może przekraczać 40 km długości i nie powinien być krótszy niż 20 km. Obowiązuje jednak minimalna długość 16 km (nie dotyczy konkursów klasy LL).

4. Na końcu każdego odcinka musi mieć miejsce obowiązkowy odpoczynek w celu przeprowadzenia badania weterynaryjnego. Długości poszczególnych odcinków i czasy obowiązkowego odpoczynku na bramkach weterynaryjnych powinny być skonsultowane z Przewodniczącym Komisji Weterynaryjnej.
5. Niezależnie od kolejności i zasad startu, każdy zawodnik jedzie w całym konkursie tak, jak gdyby był sam i jechał na czas.
6. Zawody w Sportowych Rajdach Konnych są rozgrywane na czas. Para, która przejedzie wyznaczoną odległość w najkrótszym czasie (z wyjątkiem konkursów LL L, P, P1) po pomyślnym przejściu badania na końcowej bramce weterynaryjnej, zostaje zwycięzcą. Zawody powinny być tak zorganizowane, aby zawodnicy mogli jechać na czas we własnym tempie. Jednakże z powodu warunków panujących na trasie zawodów lub innych niekorzystnych czynników, które mogą wpływać na jazdę, Komitet Organizacyjny, po konsultacji z Delegatem Technicznym, może ustalić maksymalny czas przejazdu odcinka lub etapu zawodów oraz czasy zamknięcia bramek weterynaryjnych.

Artykuł 2 TRASA

1. Komitet organizacyjny współpracując z Delegatem Technicznym powinien ustalić wymagającą technicznie trasę, dostosowaną do możliwości terenu. Trasa powinna wprowadzać dodatkowe elementy techniczne, nie ograniczające się wyłącznie do zmian podłoża, terenu, różnicy wzniesień, zmian kierunku i szerokości drogi.
2. Trasa rajdu podzielona jest na odcinki, których długość, w zgodzie z Regulaminem Konkurencji Sportowe Rajdy Konne, za każdym razem musi być szczegółowo podana w propozycjach. Poszczególne odcinki (etapy) rajdu oddzielone są okresami obowiązkowego odpoczynku koni. Ich długość podana być musi w propozycjach zawodów a ewentualne zmiany wynikające między innymi z warunków pogodowych może wprowadzić Komisja Sędziowska w porozumieniu z Delegatem Technicznym i Komisją Weterynaryjną.
O wprowadzonych zmianach należy niezwłocznie, skutecznie powiadomić zawodników i/lub szefów ekip przed startem do określonego odcinka, którego zmian dotyczy.
3. Rodzaj terenu oraz różnice wzniesień muszą być wyraźnie określone w propozycjach zawodów.
4. Twarde drogi, przeznaczone do ruchu pojazdów, nie powinny stanowić więcej niż 10 % trasy rajdu.
5. Trudne i bardziej wymagające odcinki trasy zasadniczo powinny znajdować się na początkowych odcinkach rajdu.

6. Odcinek finiszowy musi być na tyle długi i szeroki, aby mogło finiszować kilka koni nie przeszkadzając sobie nawzajem. Linia mety powinna znajdować się możliwie blisko bramki weterynaryjnej.

7. Możliwe jest wprowadzenie odcinków trasy z kontrolowaną prędkością i/lub zadany chodem. Na każdym etapie rajdu może być tylko jeden odcinek z kontrolowaną prędkością i/lub zadany chodem, a jego długość nie może przekraczać 5% długości całej trasy.

Artykuł 3 OZNAKOWANIE TRASY

1. Oznakowanie trasy musi być wykonane w taki sposób, aby zawodnik nie miał żadnych wątpliwości którejdy jechać. Do oznakowania można używać chorągiewek, taśm, wskaźników, kredy, farby, itp.

2. Do oznakowania określonych odcinków trasy, wyznaczania przeszkód, muszą być użyte chorągiewki graniczne lub inne wskaźniki. Wskaźniki te muszą być respektowane przez zawodników w każdym miejscu trasy, gdziekolwiek by się nie znajdowały, pod groźbą dyskwalifikacji.

3. Flagi i znaki kierunkowe służą do wskazywania właściwego kierunku pokonywania trasy oraz pomagają zawodnikowi w odszukaniu drogi. Muszą być one tak umieszczone, aby zawodnik mógł je rozpoznawać nie tracąc na to czasu. Słupki dystansowe powinny się znajdować co 10 km.

4. Przed zawodami każdy zawodnik ma dostęp do mapy lub szkicu przedstawiających przebieg trasy oraz miejsca wszelkich obowiązujących postojów lub obowiązujących przeszkód. Zatwierdzona mapa trasy skali co najmniej 1:50 000 powinna być udostępniona zawodnikom na odprawie technicznej.

5. Zawodnik musi przejechać trasę w kierunku zaznaczonym na mapie pod karą dyskwalifikacji.

6. Każdy błąd na trasie rajdu musi być skorygowany od miejsca, w którym został popełniony, pod groźbą eliminacji. Jeżeli korekta błędu popełnionego na trasie nie jest możliwa, i/lub jest sprzeczna z dobrem konia, to Komisja Sędziowska może wyznaczyć trasę alternatywną, która będzie wymagała od zawodnika ukończenia, równoważnego pojedynczego odcinka o takiej samej długości i ukształtowaniu terenu, tak aby zawodnik miał możliwość przejścia bramek weterynaryjnych we właściwym porządku i w limicie czasu. W takich przypadkach zawodnik otrzymuje tylko możliwość ukończenia dystansu (FNR). Zawodnik taki może otrzymać potwierdzenie ukończenia dystansu, ale nie może kandydować do nagrody „Best Condition” ani być uwzględniony w klasyfikacji zespołowej czy indywidualnej.

7. Jeżeli możliwy jest przejazd skrótami trasy, to Komitet Organizacyjny musi ustawić komisarza nadzorującego poprawność przejazdu.

8. Start i meta każdego etapu muszą być oznakowane odpowiednimi znakami wyraźnie i jednoznacznie.
9. Trasa rajdu powinna być oficjalnie ustalona przynajmniej na tydzień przed rozpoczęciem zawodów i musi być zatwierdzona przez Delegata Technicznego.
10. Wszystkie oznakowania trasy i przeszkód, które mają być widoczne dla zawodników, powinny znajdować się na swoim miejscu jeden dzień przed zawodami.
11. Odprawa zawodników powinna się odbyć w przeddzień zawodów.

Artykuł 4 PRZESZKODY

1. Definicja

Przeszkodą jest każda naturalna nierówność terenu jak: rów, strome wzniesienie, spadek terenu lub przejście przez wodę, które nie zostało skonstruowane w celu technicznego utrudnienia trasy. Za przeszkodę uważa się tylko to, co jest właściwie oznakowane i zidentyfikowane.

2. Charakter przeszkód

Przeszkody muszą zostawać w jak największym stopniu w ich naturalnym stanie. W razie potrzeby powinny być wzmocnione, aby pozostały w takim samym stanie przez cały czas trwania konkursu.

3. Droga alternatywna

Odmowa konia na przeszkodach nie powoduje eliminacji zawodnika. Dla zawodników, którzy będą chcieli ominąć przeszkodę musi być przewidziana droga alternatywna. Droga alternatywna musi być wyraźnie oznakowana i omówiona na odprawie technicznej. Jeżeli jest to możliwe droga alternatywna nie powinna wydłużać trasy o więcej niż 500 m.

Artykuł 5 MODYFIKACJA TRASY

1. Po oficjalnym zatwierdzeniu trasy nie można wprowadzać żadnych zmian bez zgody delegata technicznego i komisji sędziowskiej.
2. W wyjątkowych okolicznościach takich jak ulewne deszcze lub upały, gdy jedna lub kilka przeszkód, lub pewne odcinki trasy staną się nieprzejezdne albo niebezpieczne, delegat techniczny, lub w przypadku jego nieobecności komisja sędziowska może zmniejszyć stopień trudności przeszkód lub wytyczyć ich objazdy lub danego odcinka trasy albo skrócić dystans.
3. Jeżeli jest to konieczne komisja sędziowska może opóźnić rozpoczęcie konkursu lub całkowicie go odwołać.

W takim przypadku zawodnicy i/lub szefowie ekip powinni być oficjalnie i

skutecznie poinformowani o podjętej decyzji najpóźniej na godzinę przed planowanym jego rozpoczęciem.

4. W szczególnych przypadkach dany konkurs lub całe zawody mogą zostać odwołane już po jego/ich rozpoczęciu. Może o tym zdecydować Delegat Techniczny w porozumieniu z Komitetem Organizacyjnym, Przewodniczącym Komisji Sędziowskiej i Przewodniczącym Komisji Weterynaryjnej.

Artykuł 6 ZASADY STARTU

1. Linie startu i mety powinny być wyraźnie i właściwie oznakowane.
2. Koniom nie wolno przekraczać linii startu przed podaniem sygnału.
3. Osoba oficjalna musi się znajdować w dogodnej odległości od linii startu. Musi ona zatrzymać i poinformować zawodnika, który popełnił falstart że ma obowiązek, pod groźbą dyskwalifikacji, zawrócić i ponownie wystartować. Czas jazdy liczy się od chwili podania pierwszego sygnału do startu.
4. Pomiar czasu zawodnika, który nie zgłosił się na start we właściwym czasie, jest rejestrowany tak, jakby wystartował on prawidłowo. Żaden zawodnik nie może wystartować później niż 15 minut po właściwym czasie startu pod karą dyskwalifikacji.
5. Jeżeli nie przewiduje się startu wspólnego, to odstępy czasowe pomiędzy startem poszczególnych zawodników określa komitet organizacyjny. Jednakże, aby uniknąć wzajemnego przeszkadzania sobie przez dwóch zawodników, zaleca się utrzymanie odstępów nie mniejszych niż 2 minuty.
6. Po wystartowaniu zawodnika, na całej trasie rajdu, żadna inna osoba nie może prowadzić konia lub go dosiadać, pod karą dyskwalifikacji.
7. O ile propozycje zawodów nie podają inaczej, o chodach (tempie) między startem, a metą każdego odcinka decydują sami zawodnicy (w klasach LL-N obowiązują odcinek obserwowany, pokonywany minimum klusem). Mogą oni, prowadzić konia w ręku lub iść za nim, ale muszą go dosiadać przy przekraczaniu linii startu i linii mety każdego dnia zawodów pod karą dyskwalifikacji. Zawodnik, który nie przestrzega podanych limitów czasu zostanie ukarany dyskwalifikacją.

Artykuł 7 CZAS PRZEJAZDU

1. Ustalone przez komitet organizacyjny długości poszczególnych odcinków powinny być podane w propozycjach, aby zawodnicy mogli ustalić tempo pokonywania odcinków trasy. Jednakże, jeżeli warunki pogodowe będą tak trudne, że zagrażą dobrostanowi konia to Sędzia Główny w porozumieniu z Delegatem Technicznym i Przewodniczącym Komisji Weterynaryjnej mogą

skrócić lub wydłużyć maksymalny czas jazdy, zmienić całkowity dystans konkursu lub zmienić długość pętli. Zmianie może ulec też czas obowiązkowego odpoczynku konia. W takim przypadku jeźdźcy i/lub szefowie ekip muszą być niezwłocznie skutecznie o tym powiadomieni.

2. Konkurs każdego dnia zawodów musi być podzielony na przynajmniej dwa odcinki oddzielone obowiązkowym odpoczynkiem (za wyjątkiem klas LL i L).
3. Komitet Organizacyjny po konsultacji z Delegatem Technicznym, musi ustalić dla każdego konkursu maksymalny czas jazdy jak również może ustalić czasy zamknięcia bramek weterynaryjnych lub określić limity czasu na przebycie poszczególnych odcinków konkursu.

Artykuł 8 POMIAR CZASU

1. Pomiar czasu odgrywa w konkursie zasadniczą rolę. Organizatorzy muszą zapewnić dokładny pomiar i rejestrację godziny startu i ukończenia każdego odcinka trasy przez każdego zawodnika. Pomiar czasu jest dokonywany przez właściwie przeszkolone osoby dysponujące zsynchronizowanymi zegarami.
2. Każdemu zawodnikowi wydaje się kartę czasową.
3. System i/lub osoby notujące czas muszą się znajdować na starcie i na mecie każdego odcinka, aby zanotować czas każdego zawodnika i wpisać go do kart czasowych.
4. Czas liczy się od chwili podania sygnału przez sędziego startera do chwili, gdy startujący koń przekroczy linie mety odcinka oraz do czasu wejścia do bramki weterynaryjnej. Czas liczy się w pełnych sekundach, każda rozpoczęta sekundę liczy się jako następną pełną sekundę.
5. Na bramkach weterynaryjnych pomiar czasu zawodników musi być dokonywany w taki sposób, aby uniknąć opóźnień spowodowanych badaniem kilku koni, które przybyły równocześnie.

Artykuł 9 PROPOZYCJE ZAWODÓW

1. W publikowanych przez komitet organizacyjny propozycjach zawodów nie ma potrzeby powtarzania artykułów z przepisów ogólnych lub przepisów rajdowych. Wystarczy, że będą one podawały kategorie zawodów, dystanse, zasady startu, obowiązkowe czasy odpoczynków
2. Oprócz warunków konkursu (tj. terminu zamknięcia zgłoszeń, miejsca i godziny startu, liczby odcinków oraz czasu trwania obowiązkowych postojów, opłat wpisowych, nagród, itp.) wskazane jest też podanie spraw organizacyjno-administracyjnych związanych z warunkami transportowymi,

zakwaterowaniem i wyżywieniem zawodników i luzaków, stajniami i pasza dla koni, itp.

Artykuł 10 WYPRZEDZANIE ZAWODNIKÓW MAJĄCYCH TRUDNOŚCI NA PRZESZKODZIE LUB NA TRASIE

1. Zawodnik mający trudności na trasie lub przed przeszkodą, wyprzedzany przez następnego zawodnika, musi natychmiast usunąć się z drogi. Umyślne przeszkadzanie przy wyprzedzaniu jest karane dyskwalifikacją zawodnika przeszkadzającego.

Artykuł 11 ZAWODNICY WYELIMINOWANI/ZDYSKWALIFIKOWANI

1. Zawodnik wyeliminowany lub zdyskwalifikowany z jakiegokolwiek powodu musi natychmiast usunąć się z trasy i nie ma prawa kontynuować jazdy, za wyjątkiem sytuacji, w której nie ma drogi alternatywnej.

Artykuł 12 POMOC NA TRASIE

1. Na trasie pomoc z zewnątrz jest dozwolona tylko przy pojeniu i chłodzeniu koni na miejscach wyznaczonych (Punkty Serwisowe). Komitet organizacyjny musi ująć w propozycjach zawodów lub ogłosić na odprawie technicznej, że ww. pomoc może być udzielana tylko w określonych miejscach zaznaczonych na mapie trasy dostępnej zawodnikom .
2. Punkty pojenia i/lub obsługi koni powinny być rozmieszczone na trasie przynajmniej co 10 km. W punktach tych zawodnikowi można również pomóc w poprawieniu wyposażenia i ponownym wsiadaniu na konia, oraz podać to, co jest niezbędne (woda, jedzenie, sprzęt).
3. Przed startem i po przekroczeniu linii mety, podczas obowiązkowych odpoczynków oraz na bramkach weterynaryjnych można pomóc zawodnikowi i zająć się jego koniem.
4. W niektórych sytuacjach np. po upadku zawodnika, rozstania się z koniem lub w przypadku zgubienia podkowy, dozwolona jest pomoc polegająca na złapaniu konia oraz przybiciu podkowy i ponownym wsiadaniu. Podczas wsiadania lub zsiadania można podać zawodnikowi każdą część ekwipunku.
5. Używanie telefonów komórkowych i innych systemów komunikacji radiowej jest dozwolone.
6. W przypadkach wątpliwych ostateczna decyzja należy do Komisji Sędziowskiej bez możliwości odwołania.

Artykuł 13 POMOC NIEDOZWOLONA

1. Wszelka pomoc z zewnątrz, za wyjątkiem opisanej w artykule „Pomoc na trasie” jest zabroniona pod groźbą dyskwalifikacji. Wszelka interwencja osób trzecich, niezależnie od tego czy zawodnik o to poprosił czy nie, której celem byłoby ułatwienie zadania zawodnikowi lub jego koniowi, jest uważana za pomoc niedozwoloną.

2. W szczególności zabrania się:

- towarzyszenia zawodnikowi na jakimkolwiek odcinku trasy, przez osoby nie startujące w rajdzie, a jadące dowolnym pojazdem, na rowerze, idące pieszo lub jadące konno;
- ustawiania przy przeszkodzie kogoś, kto popędzalby konia jakimkolwiek środkami czy sposobami;
- przecinania płotów z drutu lub siatki, rozbierania ogrodzeń, tak aby ułatwić przejście, jak również ścinania drzew;
- zachęcania konia do ruchu podczas kontroli weterynaryjnej.

Artykuł 14 UBIÓR ZAWODNIKA

1. Wszystkie osoby dosiadające koni podczas zawodów muszą nosić kask ochronny, posiadający atest jeździecki.

2. Do startu w zawodach rajdowych wymagane jest bezpieczne obuwie jeździeckie z obcasami o wysokości minimum 12 mm lub strzemiona zamknięte (koszyczkowe) lub bezpieczne strzemiona jeździeckie (jedno z ramion strzemienia jest uchylne/otwierane). Niedopuszczalne są strzemiona typu “K’Vall”..

3. Ubiór zawodnika musi być odpowiedni i nie uwłaczać wizerunkowi sportowych rajdów konnych. W zawodach każdej rangi zaleca się następujący ubiór :

- stosowny ubiór jeździecki (sandały i szorty nie są dozwolone na terenie bramki weterynaryjnej)
- koszula lub koszulka polo z kołnierzykiem;
- podczas oficjalnych ceremonii wymagany jest przepisowy elegancki strój jeździecki z odpowiednim kaskiem jeździeckim albo okrycie wierzchnie, koszula i krawat;
- podczas złej pogody można ubiór uzupełnić.

Artykuł 15 RZĄD I SPRZĘT JEŹDZIECKI

Sprzęt jeździecki musi być w dobrym stanie technicznym i dopasowany do konia. Używanie „czarnej wodzy” i innych rodzajów ekwipunku mocno

ograniczających swobodę ruchów głowy i szyi konia jest zabronione. Słuchawki oraz ochraniacze na głowę konia, maski, okulary modyfikujące pole widzenia do przodu są zabronione. Czanki (ramię dźwigni) jakiegokolwiek wędzidła nie mogą być dłuższe niż 8 cm (Diagram nr 1)

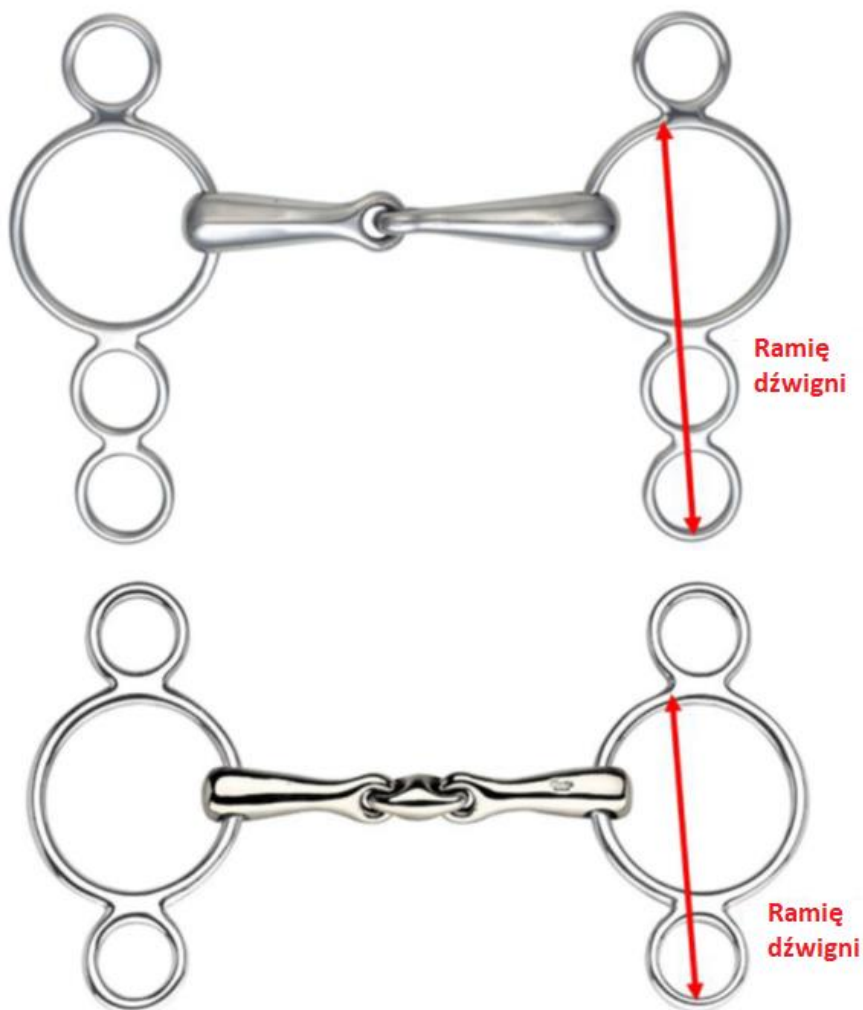

Diagram nr 1 Pomiar długości ramienia dźwigni czanki wędzidła (źródło fei.org)

* W przypadku wędzideł, w których wędzidło może poruszać się wokół obręczy, długość ramienia dźwigni należy mierzyć od najwyższego do najniższego możliwego punktu, jak pokazano na diagramach powyżej.

2. W propozycjach zawodów może być wymagane specjalne wyposażenie zwiększające bezpieczeństwo zawodnika i konia.
3. Ostrogi i baty oraz inne przedmioty używane jako baty są zabronione.

Artykuł 16 OKRUCIEŃSTWO WOBEC KONI

Patrz: Przepisy Ogólne Polskiego Związku Jeździeckiego.

Artykuł 17 WAGA

1. Zawodnicy muszą spełniać następujące wymagania dotyczące minimalnej wagi, które obejmują cały sprzęt jeździecki oprócz ogłowia:

Konkurs	Minimalna waga
Juniorzy/Młodzi Jeźdźcy	
1*, 2*, 3* J/MJ i Mistrzostwa	60 kg
Seniorzy	
1* i 2*	70 kg
3*	75 kg
Mistrzostwa	75 kg

2. Jeżeli junior/młody jeździec bierze udział w konkursie dla seniorów musi spełniać wymagania dotyczące minimalnej wagi jak senior w danym konkursie.
3. Zawodnik musi utrzymywać minimalną wagę od startu do mety poszczególnych pętli konkursu, w którym startuje.
4. Kontrola wagi musi być przeprowadzona przed startem konkursu i (na polecenie sędziego) na mecie. W trakcie trwania konkursu i na jego mecie, na polecenie sędziego, mogą mieć miejsce losowe kontrole wagi.
5. Jeżeli zawodnik nie spełnia wymogów minimalnej wagi lub odmawia kontroli wagi, zostaje zdyskwalifikowany.
6. Organizator musi zapewnić skalibrowaną wagę.

Artykuł 18 KLASYFIKACJA

1. Indywidualna

W konkursach P2, N, N1, 1*, 2* i 3* zwycięzcą zostaje zawodnik, który uzyskał najlepszy czas i pomyślnie zaliczył wszystkie kontrole weterynaryjne.

Propozycje zawodów muszą wyraźnie określać sposób klasyfikacji. W konkursach klasy LL L, P, P1, N i N1 klasyfikacja prowadzona jest zgodnie z obowiązującym Regulaminem Konkurencji Sportowe Rajdy Konne PZJ.

2. Zespołowa

Zespołem zwyciężającym jest zespół, który uzyskał najlepszy czas lub wynik punktowy, po zsumowaniu czasów lub wyników trzech najlepszych zawodników danego zespołu. W przypadku jednakowych wyników, zwycięża zespół, w którym trzeci zawodnik ma najlepszy czas lub wynik.

W przypadku, gdy w jednym lub kilku zespołach sklasyfikowano jedynie dwóch zawodników, to zespoły te zajmą miejsca za wszystkimi innymi zespołami, w których sklasyfikowano po trzech zawodników.

3. Jednakowy czas

W przypadku, gdy dwóch lub więcej zawodników startujących w konkursach P2, N, N1, 1*, 2* i 3* uzyska ten sam czas przejazdu, zostaną oni sklasyfikowani według kolejności, w jakiej miną linię mety.

4. Dyskwalifikacja, rezygnacja lub eliminacja

Dyskwalifikacja, wycofanie się lub wyeliminowanie na jednym z etapów rajdu pociąga za sobą dyskwalifikację, wycofanie lub eliminację z ogólnej klasyfikacji.

4.1. Dyskwalifikacja ma miejsce wtedy, gdy zawodnik zostaje ukarany przez Komisję Sędziowską za naruszenie niniejszych przepisów, Przepisów Ogólnych PZJ/FEI, Przepisów Weterynaryjnych PZJ/FEI lub propozycji zawodów.

4.2. Eliminacja ma miejsce wtedy, gdy zawodnik zostaje usunięty z dalszej rywalizacji z powodu niekorzystnego wyniku badania konia na bramce weterynaryjnej, niemożności przebycia całej wymaganej trasy lub niemożności ukończenia etapu lub całej trasy w wyznaczonym czasie.

4.3. Rezygnacja ma miejsce wtedy, gdy zawodnik dobrowolnie wycofuje się z kontynuowania konkursu. Jest to możliwe jednakże tylko wtedy, gdy zawodnik prawidłowo ukończył wszystkie etapy do momentu rezygnacji łącznie z wymaganym po danym etapie badaniem na bramce weterynaryjnej (łącznie z tzw. Reinspekcją jeśli została wyznaczona).

5. Jeżeli koń zostaje wyeliminowany z dalszej rywalizacji w innym miejscu, niż na bramce weterynaryjnej musi zostać bezzwłocznie przedstawiony do badania weterynaryjnego. Jeżeli do wycofania konia doszło na trasie, to i tak musi być on być przedstawiony do badania na bramce weterynaryjnej (lub jeśli wymaga leczenia – w miejscu przygotowanym pod nadzór lekarza weterynarii zawodów) jak tylko wróci do bazy rajdowej. Nieprzedstawienie konia do badania skutkuje nałożeniem żółtej kartki i dyskwalifikacją zawodnika.

Artykuł 19 WYKAZ PRZEWINIEŃ I SANKCJI

System stosowania kar natychmiastowych opisany jest w Przepisach Ogólnych PZJ.

Zestawienie sytuacji, w których zawodnik otrzymuje żółtą kartkę, dyskwalifikację (DSQ) lub punkty karne:

Żółta kartka	DSQ	Punkty karne	Opis sytuacji - Przewinienie
X	X		Otrzymuje zawodnik, który unika ciągłej obserwacji przez osoby oficjalne w czasie zawodów.
	X		Pomylenie trasy, każda pomyłka musi zostać skorygowana od miejsca, w którym została popełniona pod karą dyskwalifikacji
	X		Zawodnik musi podporządkować się każdemu oznakowaniu trasy umieszczonemu przez GT i zaakceptowanemu przez DT.
	X		Falstart wymaga powtórzenia startu pod karą dyskwalifikacji w przypadku niepodporządkowania się temu
	X		Wyjazd na trasę później niż 15 minut po oficjalnej godzinie startu do konkursu.
	X		Nieprzejechanie wierzchem linii startu lub mety każdego dnia
	X		Dosiadanie lub prowadzenie konia przez inną osobę niż zawodnik
	X		Zajeżdżanie drogi lub blokowanie szybszej pary przez jadącą wolniej – DSQ pary blokującej
	X		Jeżeli zawodnik akceptuje pomoc od osób trzecich w trakcie jakiegokolwiek odcinka zawodów
	X		Udzielanie niedozwolonej pomocy lub

Żółta kartka	DSQ	Punkty karne	<u>Opis sytuacji - Przewinienie</u>
			serwisowanie w miejscu niewyznaczonym
	X		Akceptowanie niedozwolonej pomocy w jakimkolwiek miejscu zawodów
	X		W przypadku towarzyszenia zawodnikowi w trakcie jakiegokolwiek odcinka zawodów za pomocą jakiegokolwiek pojazdu
	X		Zachęcanie konia do klusa na bramce weterynaryjnej
	X		Popędzanie konia na trasie przez jakąkolwiek inną osobę niż zawodnik na nim jadący – dla obu stron zdarzenia
	X		Przerywanie ogrodzeń, przecinanie drzew/krzewów lub usuwanie jakichkolwiek technicznych utrudnień na trasie
X	X		Akceptowanie jakiegokolwiek obcej ingerencji w usuwaniu przeszkód na trasie zawodów
	X		Używanie batów lub jakichkolwiek przedmiotów w ich zastępstwie oraz ostróg jest zabronione
	X		Słuchawki oraz jakiegokolwiek ochraniacze na głowę konia modyfikujące pole widzenia do przodu są zabronione
X	X		Każde zachowanie lub sekwencja zachowań, która w opinii Komisji Sędziowskiej może zostać uznana za okrucieństwo lub przemoc.
	X		Nieutrzymanie minimalnej wagi jeźdźca w trakcie całego konkursu
X	X		Nieprzedstawienie konia do badania weterynaryjnego (oraz niezachowanie 60 dni obowiązkowego odpoczynku)

Żółta kartka	DSQ	Punkty karne	<u>Opis sytuacji - Przewinienie</u>
	DSQ/ FTC		Brak prezentacji konia w kłusie

	X		Gwizdanie w celu zachęcenia konia do oddania moczu na bramkę weterynaryjnej
		5'	Koń, który został zaprezentowany w uprząży lub ochraniaczach (derka jest zalecana), ma anulowany czas wejścia i musi zostać przedstawiony ponownie do badania chyba, że było to już drugie wejście na bramkę wet. Lub upłynął czas przeznaczony na przedstawienie konia
X	i/lub	5'	Konia niepodążające bezpośrednio na linię w bramce weterynaryjnej – obowiązkowo 5' kary
X	i/lub	5'	Konie przemieszczające się zbyt wolno lub zatrzymując się pomiędzy wejściem na bramkę wet. (zatrzymanie czasu) a przedstawieniem konia do badania na wskazanej linii weterynaryjnej – obowiązkowo 5' kary
X			Brak poprawnego zapięcia kasku jeźdźca
X	X		Przemoc wobec konia
X	i/lub X		Niewłaściwe zachowanie wobec osoby oficjalnej –może skutkować zawieszeniem na 3 do 12 miesięcy dla zawodnika, osoby odpowiedzialnej lub właściciela konia

Jeśli koń, wprowadzony przez zawodnika na bramkę weterynaryjną nie będzie się przemieszczał bezpośrednio na linię weterynaryjną z wejścia do bramki weterynaryjnej i/lub zawodnik będzie ociągał się z przedstawieniem konia do badania to podlega karze 5 minut, doliczanych do czasu przejazdu na mecie zawodów w przypadku konkursów bez limitu prędkości. W przypadku konkursów z limitem prędkości kara zostanie doliczona po zakończeniu—dystansu do czasu wejścia na odpowiednią bramkę weterynaryjną. Również może zostać nałożona żółta kartka za ww. zachowanie.

ROZDZIAŁ II OSOBY OFICJALNE NA ZAWODACH RAJDOWYCH

Artykuł 1 OBSADY OSÓB OFICJALNYCH NA ZAWODACH

1. Obsady osób oficjalnych na zawodach krajowych regulują Przepisy o Osobach Oficjalnych PZJ oraz Regulamin Konkurencji Sportowe Rajdy Konne PZJ.
2. Obsady osób oficjalnych na zawodach międzynarodowych regulują Przepisy Konkurencji FEI.

Artykuł 2 OBOWIĄZKI OSÓB OFICJALNYCH

1. Komisja Sędziowska

1.1. Podczas zawodów Komisja Sędziowska nadzoruje wykonywanie wszelkich ustaleń Komitetu Organizacyjnego dotyczących sędziowania, kontroli weterynaryjnej i pomiaru czasu.

1.2. Komitet Organizacyjny powinien zapewnić obecność innych osób oficjalnych szczególnie komisarzy i lekarzy weterynarii w liczbie proporcjonalnej do liczby zgłoszeń, ale całkowity nadzór nad przebiegiem zawodów sprawuje Komisja Sędziowska.

2. Delegat Techniczny

2.1 Delegat Techniczny musi przed zawodami sprawdzić i zatwierdzić przebieg trasy. Musi zatwierdzić techniczne i administracyjne przygotowanie zawodów, także pod względem warunków do badania i przeglądów weterynaryjnych koni, zakwaterowania jeźdźców, stajni dla koni oraz stan służby komisarycznej.

2.2. Delegat Techniczny nadzoruje odprawę techniczną i kieruje pracą całego personelu technicznego.

2.3. Delegat Techniczny sprawdza wszelkie warunki zawodów i przedstawia je Komisji Sędziowskiej, a także służy radą i pomocą przy podejmowaniu decyzji.

2.4. Do momentu przekazania przez Delegata Technicznego Komisji Sędziowskiej pozytywnego raportu o przygotowaniu zawodów, decyzje jego są rozstrzygające. W trakcie zawodów Delegat Techniczny kontroluje techniczny i administracyjny przebieg zawodów oraz pomaga i doradza Komisji Sędziowskiej i Weterynaryjnej oraz Komitetowi Organizacyjnemu.

2.5. Delegat Techniczny, jeżeli posiada odpowiednie uprawnienia, po przekazaniu pozytywnego raportu z przygotowania zawodów może wejść w skład Komisji Sędziowskiej.

2.6. Delegatem Technicznym na zawodach regionalnych może być sędzia jeździecki konkurencji Sportowe Rajdy Konne z minimum 2 klasą i aktualną licencją sędziowską. Delegatem Technicznym na zawodach ogólnopolskich może być sędzia jeździecki konkurencji Sportowe Rajdy Konne z 1 klasą i aktualną licencją sędziowską.

3. Komisja Weterynaryjna

3.1 Komisja weterynaryjna ma całkowitą kontrolę nad wszystkimi sprawami dotyczącymi zdrowia i dobrostanu koni. Przepisy weterynaryjne PZJ/FEI obowiązują podczas wszystkich krajowych/międzynarodowych zawodów rajdowych.

3.2. Komisja Weterynaryjna sprawuje kontrolę nad zdrowiem, bezpieczeństwem i dobrostanem wszystkich koni biorących udział w zawodach.

3.3. Przewodniczący Komisji Weterynaryjnej powinien w odpowiednim czasie przed rozpoczęciem zawodów nawiązać współpracę z Komitetem Organizacyjnym i Delegatem Technicznym w celu omówienia spraw związanych z bezpieczeństwem oraz organizacją badania koni podczas zawodów.

4. Szef Komisarzy

4.1. Szef Komisarzy jest odpowiedzialny za organizację pracy komisarzy podczas całych zawodów.

4.2. Szef Komisarzy musi upewnić się, że zabezpieczenie i ochrona stajni jest odpowiednia do rangi zawodów oraz że jest dostępna odpowiednia liczba komisarzy na wszystkich bramkach weterynaryjnych i na trasie.

4.3. Szef komisarzy pomaga komitetowi organizacyjnemu, komisji sędziowskiej i delegatowi technicznemu, w sprawnym przeprowadzeniu wszystkich etapów zawodów takich jak: przeglądy weterynaryjne, ceremonie otwarcia i zamknięcia oraz we wszystkich niezbędnych sprawach podczas zawodów.

4.4. Szef komisarzy jest odpowiedzialny za ogólne bezpieczeństwo uczestników i pomyślny przebieg zawodów. Powinien ściśle współpracować z Przewodniczącym Komisji Sędziowskiej, Delegatem Technicznym i Przewodniczącym Komisji Weterynaryjnej.

ROZDZIAŁ III BRAMKA WETERYNARYJNA

Artykuł 1 BRAMKA WETERYNARYJNA

1. Bramka weterynaryjna jako forma obowiązkowej kontroli weterynaryjnej stała się powszechnie uznanym sposobem oceny stanu zdrowia konia biorącego udział w zawodach.

2. Jeździec lub osoba przez niego wyznaczona wchodzi z koniem przez wyznaczone wejście do bramki weterynaryjnej. Sędzia czasowy wpisuje do karty czasowej i weterynaryjnej czas wejścia na teren bramki. Czas przejazdu pętli pośrednich zatrzymuje się w momencie, gdy jeździec wprowadza konia do bramki w celu zbadania go przez lekarzy weterynarii. W tym czasie wartość tętna konia nie może przekraczać wartości podanej w Regulaminie F lub propozycjach zawodów. W przypadku zbyt wysokiej wartości tętna, zawodnik z koniem musi opuścić bramkę weterynaryjną wyznaczonym wyjściem na teren pola serwisowego a czas przejazdu biegnie nadal. Konie odesłane z bramki mają możliwość drugiego wejścia do badania w czasie ustalonym przez regulamin rozgrywania danego konkursu (za wyjątkiem badania konia na bramce końcowej). Zatrzymanie czasu przejazdu następuje w momencie ponownego wejścia na teren bramki.

Czas obowiązkowego odpoczynku rozpoczyna się w momencie, gdy jeździec zgłasza się na badanie weterynaryjne przyprowadzając konia, którego tętno odpowiada wartościom przewidzianym w Regulaminie F lub propozycjach zawodów. Czas każdego obowiązkowego odpoczynku jest podawany z wyrządzeniem w propozycjach albo na odprawie technicznej. Czas wyjazdu oblicza się dodając czas odpoczynku do czasu wejścia na bramkę z prawidłowym tętnem.

3. Bramka musi być odgradzona od pola serwisowego, posiadać oznaczone wejście i wyjście.

Artykuł 2 ZADANIA OSÓB OFICJALNYCH NA BRAMCE WETERYNARYJNEJ

1. Szef Komisarzy

Jest on odpowiedzialny za sprawne funkcjonowanie całości bramki. Musi on zwrócić uwagę na:

- 1.1 Obecność znaków kierunkowych, dobre ogrodzenie terenu bramki, oznakowanie sędziów i asystentów nakryciami głowy albo specjalnymi kolorowymi koszulkami. Teren bramki weterynaryjnej powinien być wystarczająco rozległy, aby 3 do 5 koni mogło być badanych jednocześnie. Ścieżka do badania ruchu powinna mieć przynajmniej 40

metrów długości.

- 1.2 Do koni, które przekroczyły linię mety danego odcinka ma dostęp tylko ich serwis. Dlatego pomiędzy linią mety odcinka a bramką weterynaryjną powinna być wyznaczona strefa serwisowa zapewniająca wystarczającą ilość miejsca do chłodzenia i pojenia koni, mierzenia tętna itp. Udogodnieniem jest bliskość samochodów serwisowych i łatwy dostęp do pojemników z wodą.

2. Komisarze

Komisarz obecny na terenie bramki weterynaryjnej kieruje ruchem koni, które weszły do bramki w celu badania weterynaryjnego, aby uniknąć nadmiernego i niepotrzebnego oczekiwania na badanie.

3. Sędziowie mierzący czas.

Członkowie Komisji Sędziowskiej odpowiedzialni za mierzenie czasu przejazdu muszą znajdować się w następujących miejscach:

a) Meta odcinka

Sędzia wpisuje czas do :

- 1) formularza (tabeli);
- 2) karty czasowej

Uwagi :

Czas jazdy biegnie;

Formularze są pamięcią sędziów mierzących czas;

Jeździec ma ze sobą kartę czasową.

b) Bramka weterynaryjna

Kiedy jeździec zgłasza konia do kontroli weterynaryjnej, sędzia wpisuje czas do:

- 1) formularza (tabeli);
- 2) karty weterynaryjnej;
- 3) karty czasowej.

Sędzia sprawdza czas jaki upłynął pomiędzy przekroczeniem linii mety danego odcinka a wejściem w bramkę weterynaryjną. Uwagi :

Czas jazdy jest zatrzymany i zaczyna się obowiązkowy odpoczynek;

Jeśli kilku jeźdźców zgłasza konie do kontroli weterynaryjnej w tym samym momencie, to zapisuje się im rzeczywisty czas przekroczenia linii wejścia na bramkę weterynaryjną, nawet jeśli nie mogą być zbadani w tym samym czasie.

c) Wyjazd

Sędzia sprawdza czas wyjazdu i wpisuje go do :

1) formularza (tabeli);

2) karty czasowej.

Sędzia sprawdza czy koń przeszedł badanie weterynaryjne i czy był przedstawiony do ewentualnego ponownego badania;

Wypuszcza zawodnika na trasę we właściwym czasie.

Uwagi :

czas wyjazdu konia na trasę kolejnego etapu jest sumą czasu wejścia na bramkę weterynaryjną i obowiązkowego odpoczynku.

4. Lekarze weterynarii.

Lekarze weterynarii badają konie na bramce weterynaryjnej i decydują, który koń przechodzi dalej a który zostaje wyeliminowany. W przypadku wątpliwości czy koń może dalej kontynuować rajd, lekarz weterynarii ma prawo do ponownego przebadania konia na 15 minut przed startem do kolejnego odcinka (Reinspekcja na polecenie lekarza weterynarii).

5. Sekretarze lekarzy weterynarii.

Sekretarze wpisują orzeczenie lekarzy do kart weterynaryjnych.

ROZDZIAŁ IV PRZEGLĄDY, BADANIA, KONTROLA STANU ZDROWIA KONI

Artykuł 1 KONTROLA WETERYNARYJNA

1. W stosunku do wszystkich zawodów w Sportowych rajdach Konnych stosuje się przepisy weterynaryjne PZJ lub jeśli to konieczne FEI.

2. Przeglądy i badania wymagane niniejszymi przepisami ustalono w interesie zdrowia, bezpieczeństwa i dobrostanu koni biorących udział w konkursie.

3. Decyzja komisji sędziowskiej, podjęta na podstawie opinii oficjalnych lekarzy weterynarii jest ostateczna i nie może być od niej żadnych odwołań. Niezależnie od tego Komisja Sędziowska jest zobowiązana podać, w każdym przypadku, przyczynę eliminacji konia - wykaz symboli wg schematu:

WD- WYCOFANY (zgłoszony, ale nie zjawił się na zawodach lub nie zdecydował się na udział w zawodach PRZED pierwszym badaniem weterynaryjnym);

RET- wycofany, po przejściu koniecznych badań weterynaryjnych;

DSQ – dyskwalifikacja;

FNR – ukończył nie został sklasyfikowany, otrzymuje certyfikat ukończenia dystansu;

FTQ – powód eliminacji (brak uzyskania kwalifikacji)

- 1) SP – prędkość (nie przestrzeganie obowiązujących ograniczeń prędkości)
- 2) GA – nieregularny ruch
- 3) ME - metaboliczny
- 4) MI – lekki uraz (np. lekka bolesność, rana)
- 5) SI-MUSCU – poważny uraz (uszkodzenie mięśniowo-szkieletowe)
- 6) SI-META – poważne obrażenia, uraz (metaboliczny)
- 7) CI – ciężki uraz/kontuzja
- 8) OT – przekroczenie normy czasu
- 9) FTC – nie ukończenie dystansu, przy zaliczonej bramce weterynaryjnej (np. rezygnacja)

Powyższe symbole FTQ mogą być łączone, jak pokazano w tabeli poniżej:

#1		#2		#3
SP				
GA				
ME		SP		
MI	+	GA	+	SP
SI-MUSCU		ME		
SI-META		MI		
CI				
OT				
FTC				

4. Na liście wyników końcowych mogą znaleźć się tylko te konie, które pomyślnie przeszły wszystkie przeglądy i badania.

5. Wszystkie informacje wymagane na przeglądach i w czasie badań muszą być zapisane na indywidualnych kartach weterynaryjnych, a karty te muszą być dostępne na wszystkich kolejnych przeglądach i w czasie badań. Zaraz po przeprowadzonym przeglądzie lub badaniu zawodnicy muszą mieć możliwość poznania danych dotyczących ich koni. Komitet Organizacyjny może przechowywać karty weterynaryjne w archiwum.

6. Czas ukończenia odcinka rajdu musi być zanotowany, a koń musi być przedstawiony do przeglądu Komisji Weterynaryjnej w czasie do tego

przewidzianym.

7. Po wejściu na bramkę weterynaryjną jeźdźcy/luzacy powinni bezpośrednio i spokojnie udawać się do wyznaczonego lekarza weterynarii. Koniowi na bramce weterynaryjnej mogą towarzyszyć nie więcej niż dwie osoby.

8. Na każdej bramce weterynaryjnej, za wyjątkiem bramki końcowej, każdy zawodnik z koniem ma prawo do dwukrotnego wejścia na bramkę weterynaryjną. O momencie wejścia konia decyduje za każdym razem osoba za niego odpowiedzialna, jednak musi to nastąpić przed upływem ustalonego czasu.

9. Żeby pomyślnie zakończyć dany etap zawodów koń musi wykazać się właściwą kondycją do kontynuowania rajdu, którą wyrażają trzy podstawowe elementy:

- liczba tętna nie przekraczająca normy przyjętej dla danego konkursu;
- stabilność metaboliczna;
- akceptowalny ruch.

10. Podczas badania konia w ruchu na bramce weterynaryjnej lekarz weterynarii na podstawie oglądania konia w klusie na prostej jedynie określa, czy ruch konia jest akceptowalny, czy nie. Rozpoznanie przyczyny nieprawidłowości ruchu jest w gestii lekarza leczącego lub prywatnego lekarza danego konia.

11. Czas wejścia konia na bramkę weterynaryjną (pod warunkiem, że tętno konia jest w normie) jest początkiem okresu obowiązkowego odpoczynku. W tym czasie zostaną zbadane wszystkie inne parametry weterynaryjne, łącznie z oceną ruchu.

12. W zawodach 1*, 2*, 3* ogólny czas odpoczynku konia musi wynosić minimum 1 minutę na 1 km trasy, przy czym przynajmniej jeden okres odpoczynku musi wynosić minimum 40 minut, a dla konkursu 3* minimum 50 min.

Minimalny czas odpoczynku w przypadku obowiązkowego powtórnego badania weterynaryjnego nie może być krótszy niż 40 minut. Żaden z okresów obowiązkowego odpoczynku nie może przekraczać 60 min.

13. Komitet Organizacyjny, Komisja Weterynaryjna i Delegat Techniczny są odpowiedzialni za właściwą kontrolę weterynaryjną i opiekę weterynaryjną nad końmi biorącymi udział w zawodach łącznie z zabezpieczeniem szpitalnym.

14. Jeżeli z jakiegokolwiek powodu, w okresie między pierwszym a ostatecznym przeglądem koń padnie, to Przewodniczący Komisji Weterynaryjnej jest zobowiązana sporządzić protokół dotyczący okoliczności takiego przypadku i przesłać go do biura PZJ w ciągu 12 godzin od zdarzenia.

Artykuł 2 PRZEGLĄDY I BADANIA KONI

1. Badanie weterynaryjne

Pierwsze badanie konia przeprowadzane jest możliwie zaraz po przybyciu konia na miejsce zawodów. Badanie takie przeprowadza lekarz weterynarii zawodów wybrany przez Organizatora i zatwierdzony w propozycjach zawodów. Celem tego badania jest identyfikacja konia na podstawie jego dokumentu tożsamości oraz ocena jego stanu zdrowia, szczególnie pod kątem chorób zakaźnych stanowiących zagrożenie dla innych koni biorących udział w zawodach. Koń musi posiadać odnotowane w obowiązującym podczas danych zawodów dokumencie tożsamości szczepienia przeciwko grypie koni zgodne z obowiązującymi Przepisami Weterynaryjnymi PZJ. Wszelkie nieprawidłowości muszą być zgłoszone Przewodniczącemu Komisji Sędziowskiej, który w konsultacji z Przewodniczącym Komisji Weterynaryjnej podejmie właściwe postępowanie.

2. Przegląd koni przed startem

2.1. Przegląd ten powinien odbyć się w przeddzień startu lub w dniu startu minimum 1 godzinę przed zaplanowaną godziną startu w miejscu wyznaczonym do przeglądów weterynaryjnych przeprowadzanych podczas trwania zawodów. W szczególnych przypadkach miejsce przeglądu wstępnego może być zmienione, jednak podłoże, na którym ono się odbywa powinno być maksymalnie zbliżone do podłoża na bramce weterynaryjnej. Przeprowadza go Komisja Weterynaryjna wraz z Komisją Sędziowską i Komisarzem Zawodów. Wszelkie informacje wynikające z badania konia muszą być wpisane do karty weterynaryjnej.

2.2. Podczas przeglądu badane są następujące elementy:

2.2.1. Tętno. Wszystkie anomalie tonów serca muszą być odnotowane w karcie weterynaryjnej.

2.2.2. Wybrane parametry metaboliczne - odwodnienie, czas kapilarowy, stan błon śluzowych, praca układu pokarmowego.

2.2.3. Stan grzbietu, mięśni i kończyn - odnotowuje się wszelkie bolesności, deformacje, rany w jamie ustnej, na kończynach i kłódzie oraz otarcia lub odparzenia skóry od popręgu czy siodła. W przypadku, jeśli dalszy udział w rajdzie mógłby spowodować pogorszenie stanu konia, to koń taki może zostać niedopuszczony do startu.

2.2.4. Kondycja ogólna - w szczególnych przypadkach nasuwających podejrzenie istnienia stanu chorobowego koniom może być mierzona temperatura wewnętrzna.

2.2.5. Regularność chodu - badane jest w kłusie po linii prostej tam i z powrotem, minimalna długość ścieżki do badania wynosi 40 metrów. Podczas badania ruchu w kłusie, koń musi być prowadzony na luźnej wodzy.

W przypadku, gdy lekarz badający konia ma wątpliwości, czy obserwowany ruch konia pozwala na jego start w zawodach przeprowadzane jest ponowne badanie konia w klusie, a jego ruch oceniany jest przez 3 lekarzy weterynarii będących członkami Komisji Weterynaryjnej (nie dotyczy zawodów regionalnych). Ocena ta jest tajna a jej wynik zapisany na kartkach do głosowania podaje Sędzia obecny na przeglądzie. Sędzia informuje osobę odpowiedzialną za konia, czy koń może startować, czy też jest wyeliminowany. Nie komentuje wyniku głosowania lekarzy weterynarii.

2.2.6. Podkowy i kopyta

Konie mogą brać udział w rajdzie bez podków, ale jeśli je mają, to muszą być prawidłowo podkute, a podkowy muszą być w odpowiedniej jakości. Dopuszcza się stosowanie butów dla koni oraz wkładek pod podkowy.

3. Przeglądy na bramkach weterynaryjnych

3.1. Każdy etap konkursu kończy się badaniem na bramce weterynaryjnej. Wyniki tych badań muszą być odnotowane w karcie weterynaryjnej danego konia założonej podczas pierwszego przeglądu. Badanie to określa możliwości konia do kontynuowania zawodów.

3.2. W przypadku obowiązkowego ponownego badania konia przed startem do kolejnego etapu (tzw. reinspekcja) badanie takie odbywa się dokładnie w ten sam sposób, co badanie pierwsze. Jest ono przeprowadzane nie wcześniej niż 15 minut przed startem do kolejnego etapu zawodów.

3.3. Pomiar liczby uderzeń serca (tętno): przeprowadzane jest przy użyciu fonendoskopu lub elektronicznego urządzenia pomiarowego. W odróżnieniu od badania na przeglądzie przed startem na bramkach weterynaryjnych podczas każdego badania tętno mierzone jest dwukrotnie. Drugi pomiar wykonywany jest dokładnie po minucie od rozpoczęcia przez konia klusa.

3.3.1. Badanie na bramce weterynaryjnej przed kolejnym etapem: jeżeli pierwszy pomiar wykazuje, że tętno nie mieści się w granicach normy przewidzianej dla danego konkursu koń musi opuścić bramkę weterynaryjną. Jego czas przejazdu nie ulega zamknięciu. Zawodnik ma możliwość ponownego jednokrotnego wyjścia z koniem do badania w czasie przewidzianym w propozycjach zawodów. O czasie wejścia decyduje osoba odpowiedzialna za konia. W przypadku, gdy liczba tętna konia zmierzona podczas drugiej prezentacji nie mieści się w ustalonych granicach zostanie on wyeliminowany.

3.3.2. Na bramce końcowej możliwe jest tylko jedno wejście na bramkę weterynaryjną. W przypadku, gdy liczba tętna konia nie mieści się w ustalonych granicach zostanie on wyeliminowany.

3.4. Ocena innych parametrów metabolicznych - konie wykazujące objawy poważnych zaburzeń metabolicznych w postaci nadmiernego zmęczenia, udaru ciepłego, kolki, zapalenia mięśni oraz ciężkiego odwodnienia

organizmu będą wyeliminowane nawet w takich przypadkach, gdy tętno mieści się w granicach normy.

3.4.1. Praca przewodu pokarmowego - oceniana jest poprzez osłuchiwanie dźwięków związanych z pracą jelit fonendoskopem.

3.4.2. Odwodnienie - badane jest poprzez odciągnięcie fałdu skóry na w okolicy stawu ramiennego i obliczeniu czasu powrotu do stanu wyjściowego.

3.4.3. Czas kapilarowy - badany jest w przedsionku jamy ustnej poprzez uciśnięcie palcem błony śluzowej i obliczenie czasu powrotu do stanu wyjściowego.

3.4.4. Stan błon śluzowych - określa się barwę, ukrwienie i wilgotność błony śluzowej spojówek i przedsionka jamy ustnej. Możliwe jest badania wszystkich dostępnych do badania błon śluzowych.

3.4.5. Stan grzbietu, mięśni i kończyn - konie, u których doszło do pogorszenia się stanu uszkodzeń ciała obserwowanych podczas pierwszego przeglądu lub podczas rajdu powstały inne, nowe mogą zostać wyeliminowane.

3.4.6. Regularność chodu - badanie to przeprowadzane jest w identyczny sposób jak podczas przeglądu wstępnego. Na bramce końcowej w konkursach 1*, 2*, 3* ruch każdego konia oceniany jest jednocześnie w sposób tajny przez 3 lekarzy weterynarii, ich ocena zapisywana jest na kartkach do głosowania, a wynik końcowy podawany jest przez Sędziego po zakończeniu badania pozostałych parametrów. W przypadku wątpliwości jednego czy większej liczby lekarzy co do sposobu prezentacji konia zawodnik może być poproszony o kolejne zaprezentowanie konia w kłusie.

3.5 Nadzór lekarski nad końmi po zakończeniu zawodów

3.5.1. Wszystkie konie, które ukończyły konkurs klasy 3* muszą pozostać na terenie zawodów pod opieką weterynaryjną przynajmniej 24 godziny od badania końcowego lub przez okres krótszy, o ile komisja weterynaryjna wyrazi zgodę na wcześniejszy wyjazd konia.

3.5.2. Konie które ukończyły krótsze dystanse lub zostały wyeliminowane z zawodów za zgodą oficjalnego lekarza weterynarii mogą opuścić miejsce rozgrywania zawodów nie wcześniej niż po 2 godzinach od zakończenia współzawodnictwa.

3.5.3. Inne badania weterynaryjne - w każdym momencie trwania zawodów każdy z koni może zostać poddany badaniu lekarskiemu jak również badaniu na obecność w jego organizmie substancji zakazanych.

Artykuł 3 NAGRODA „BEST CONDITION”

1. Celem rozgrywania konkursu „Best Condition” jest wybór konia, który

ukończył zawody w najlepszej kondycji i został sklasyfikowany pomiędzy najlepszymi końmi tych zawodów (maksymalnie 10 pierwszych koni kończących zawody maksymalnie do godziny później, niż zwycięzca).

Komitet organizacyjny może zorganizować konkurs Best Condition na wszystkich zawodach rajdowych rozgrywanych zgodnie z przepisami PZJ/FEI.

Zawodnicy nie mają obowiązku wystawiać koni do konkursu „Best Condition”.

Artykuł 4 LECZENIE KONI PODCZAS ZAWODÓW

1. Leczenie koni podczas zawodów regulowane jest przez Przepisy Weterynaryjne Polskiego Związku Jeździeckiego/Międzynarodowej Federacji Jeździeckiej.

ROZDZIAŁ III NAGRODY I CEREMONIA WRĘCZENIA NAGRÓD

Artykuł 1 NAGRODY

1. Wszyscy zawodnicy, którzy ukończyli zawody muszą otrzymać flot` s.
2. W Sportowych Rajdach Konnych nie ma określonej minimalnej wysokości puli nagród.
3. Podział nagród pieniężnych należy wykonywać zgodnie z odpowiednimi artykułami Przepisów Ogólnych PZJ/FEI.

Artykuł 2 CEREMONIA WRĘCZENIA NAGRÓD

1. Komisja Sędziowska na wniosek Komisji Weterynaryjnej może wyłączyć każdego niedysponowanego konia z udziału w ceremonii wręczania nagród. Protokół ceremonii nagradzania zawarty jest w Przepisach Ogólnych PZJ.

ROZDZIAŁ IV DEFINICJA ZAWODÓW KRAJOWYCH

1. Wszelkie informacje dotyczące definicji zawodów rajdowych rangi krajowej zawarte są w Regulaminie Konkurencji Sportowe Rajdy Konne PZJ. Informacje dotyczące definicji zawodów międzynarodowych zawarte są w Przepisach Rajdowych FEI.